

HARDOP DENKEN

Els Dietvorst, *Covid19 Shrine – a Peaceful Sanctuary by the Sea*, 1 april 2020

HARDOP DENKEN Wat is de invloed van de lockdown op de praktijk van een kunstenaar? We bevinden ons middenin de COVID-19-crisis en peilen bij enkele kunstenaars. Wat ervaren ze in deze periode en hoe gaan ze ermee om? Lesgeven of bijverdienen en veel zogenaamde verplichtingen zijn weggevallen of staan op een laag pitje. Betekent dat minder afleiding voor een kunstenaar? Kan die zich nu geheel toelleggen op het maken van werk? De ene kunstenaar heeft een zee van tijd, de andere brengt meer tijd door met zijn gezin. Er zijn kunstenaars die herbronnen, in volle voorbereiding zijn van een tentoonstelling of moeten omgaan met een afgelaste of uitgestelde tentoonstelling. Iedere situatie is anders, dat blijkt uit hun bevindingen.

DIALOOG Op 13 en 14 maart zouden er drie tentoonstellingen openen met werk van Jonas Vansteenkiste (°1984). De groepstentoonstelling *Ménage à Deux* in Het Stadsmus in Hasselt is uitgesteld. Voor *BANG, BANG!* op de site Raversyde in Oostende richtte Vansteenkiste samen met Veerle Michiels drie bunkers in. “Het uitgangspunt was om tien jaar samenwerking te vieren,” vertelt hij. “Het voelt vreemd nu

de bunkers gesloten blijven.” Deze tentoonstelling loopt tot 11 november, dus ze gaat mogelijk later nog open. Zijn solotentoonstelling *Ruins* in de Drongenhofkapel Gent kreeg hij naar aanleiding van een gewonnen wedstrijd. “Ik bouwde er een site-specifieke installatie en moest deze afbreken zonder dat iemand ze kon bezichtigen. Een installatie die je niet kan tonen, is niet geactiveerd, dus ze bestaat niet echt. Ik heb het werk dan gefilmd en gedeeld. Anders zeggen bezoekers weinig of niets over mijn werk. Nu ontstond er vanop afstand wel een dialoog, terwijl ze de opstelling niet in werkelijkheid zagen. Dat is maf. Onlinevideo’s zijn een troostende actie voor wie nu een tentoonstelling heeft. Ik kan de niet-afgeronde projecten nog geen plaats geven. Het voelt zoals gas geven terwijl de handrem opstaat. Er zijn veel onzekerheden, dat maakt werken of andere projecten plannen moeilijk. Ik blijf niet bij de pakken zitten. Hoe kunnen we in deze periode toch werk tonen? Daaruit groeide het project *Behind the Glass*. Iedereen die wil, kan een kunstwerk achter het raam tonen. Dat geeft waardigheid aan de maker en het werk kan voorbijgangers raken. Het gaat om iets delen en dat werkt verbindend.”

BASIS De tentoonstelling van Els Dietvorst (°1965) in MHKA was al meer dan een maand open en wordt tot eind augustus verlengd. Met haar werk creëert ze ontmoetingsplaatsen en manieren van samenzijn. “Ik mag van geluk spreken dat mijn tentoonstelling niet meer in volle voorbereiding is,” aldus Dietvorst. “Ik ervaar deze situatie als een geschenk om te experimenteren. We zijn beperkter in plaats en materiaal, wat ons creatiever maakt in het zoeken naar oplossingen. Ik ben bezig aan de sculptuur *Covid-19 Shrine*. Dagelijks leg ik witte stenen op een rots aan het strand op een half uur wandelen van bij mij thuis. Intussen leggen voorbijgangers er stenen bij. Door deze handeling ontstaat er een samenhorigheid zonder dat je elkaar ontmoet. De rots vormt een lichtpunt op het strand waar ik achteraf een ritueel wil organiseren.”

Philip Aguirre y Otegui (°1961) bereidt zijn solotentoonstelling voor die gepland staat begin augustus in Gallery Geukens & De Vil in Knokke. “Vlak voor de lockdown kocht ik klei om te kunnen werken. Het zal een tentoonstelling worden met voornamelijk kleine terracotta’s. Het is een medium dat langzaam moet drogen en ik werk sowieso al trager dan anders omdat mijn kinderen thuis zijn en mijn vrouw ook moet werken. Ik vind het belangrijk om nu terug naar mijn roots te gaan, dus klei en een oven en voor een duurzaam medium te kiezen.”

Philip Aguirre y Otegui, *work in progress*, voorbereiding terracotta

Jonas Vansteenkiste, *A Pile of Home*, onderdeel van de installatie *Gammachus, Ruins*, DRONGENHOFKAPEL, GENT

Arpaïs Du Bois, *En marge de presque tout*, 2020, mixed media op papier, 25 x 18,5 cm

RELEVANT “Er heerst een gevoel waarbij we nu dingen kunnen doen waar anders geen tijd voor is,” ervaart William Ludwig Lutgens (°1991). “Het idee dat er meer tijd zou zijn, genereert bij mij een druk. Ik werk iets meer, maar ik haal mijn planning niet, dus het voelt alsof ik minder doe.” In zijn werk combineert hij autobiografische en sociale kwesties. Hij werkt aan een project op basis van reizen die hij naar Korea en Congo maakte. “De vraagstukken waar ik mee bezig was, zijn plots niet meer relevant. Zo ontstaat er mogelijk een voor en na deze crisis in dit project. Het laatste deel zou zich afspelen in mijn omgeving. Voordien had ik geen aandacht voor de Vlaamse natuur en architectuur. Nu de omgeving zo desolaat is, voel ik de noodzaak om romantische plekken te fotograferen als materiaal om achteraf mee te werken. Naast mijn project, maak ik al een tijdje portretten en naaktmodellen die ik een interieur plaats. Ik zag het eerder als studies, nu krijgen ze een andere betekenis.”

RUST Vanaf half mei zou Nadia Naveau (°1975) in Base-Alpha Gallery in Antwerpen exposeren. “We zien wel wanneer het kan openen en starten met privébezoeken,” aldus Naveau. “Het zou fijn zijn als er eind augustus een finissage is. Moest het niet doorgaan: wat is één tentoonstelling binnen een oeuvre van een kunstenaar? Er is veel tijd, dus de druk valt weg. Het voelt veel vrijer en het is heerlijk om zo te werken. Sinds de lockdown werk ik dagelijks in mijn atelier omdat ik niet moet lesgeven en mijn sociale leven is weggefallen. Alles is even blijven stilstaan en ik moet nu niet mee in de mollenmolen van de maatschappij.”

Ook Katleen Vinck (°1976) ervaart meer rust omdat er geen afspraken zijn. “Er is meer tijd om dingen uit te proberen of anders te werken. Ik bouw mijn sculpturen meer stap voor stap op terwijl er anders minder ruimte is voor veranderingen. Ik hou ook van de verveling die ik anders wel wat mis om tot iets te komen. Door die nu toe te laten, ontstaan er andere dingen. Ik herneem ook werken waarmee ik strop zat. Soms komen daar verrassende zaken uit. Deze situatie brengt wel een innerlijke onrust met zich mee. Kan ik mijn situatie als kunstenaars volhouden op langere termijn?”

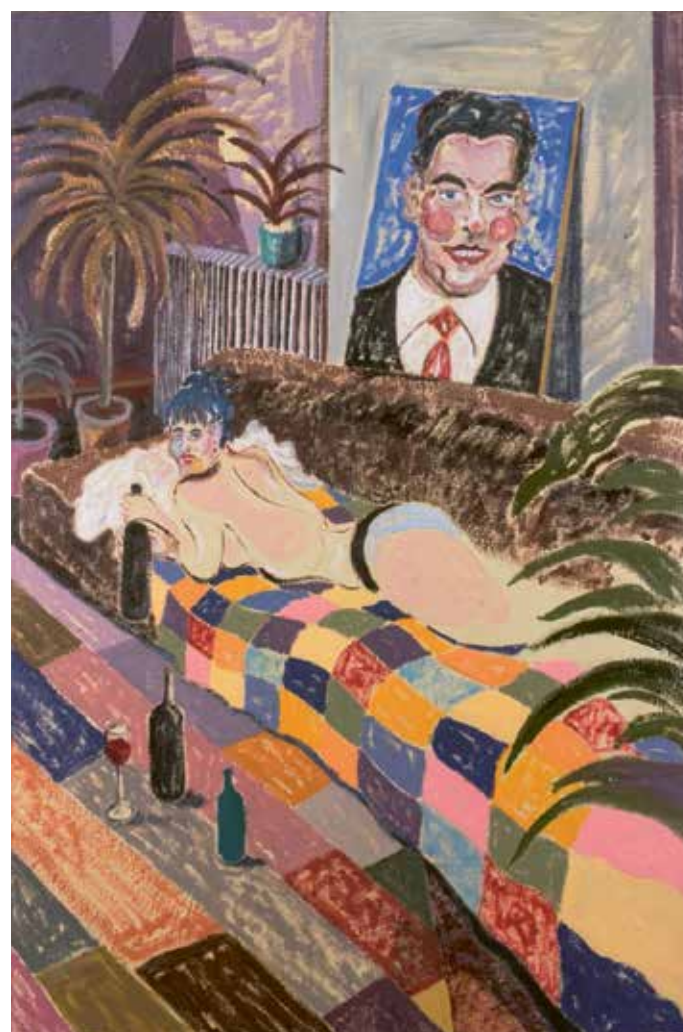
Nadia Naveau, *Carvings*, 2020, keramiek, 124 x 124 cm

DISCIPLINE “De verbinding met andere mensen staat centraal in mijn werk,” aldus Vaast Colson (°1977). “Maar dat kan door sociaal of net asociaal te zijn. De samenleving staat onder druk en daar ben ik gevoelig voor. Ik zie mijn eigen werk als tweeledig. Enerzijds heb ik als kunstenaar mijn positie ten opzichte van de wereld, anderzijds deel ik elementen die de moeite zijn. In die zin gedraagt kunst zich ook als een virus en is haar infiltrerende kracht niet te onderschatten. Tijdens deze periode profiteer ik ervan om losse eindjes vast te nemen en af te werken. Doorheen de jaren heb ik honderden ideeën verzameld. Ik bekijk nu welke overeind blijven, financieel haalbaar zijn en welke samenwerkingen ervoor nodig zijn. Ik ben in mijn werk niet op zoek naar rendement. Het is belangrijk om veel met je werk bezig te zijn. Als kunstenaar hebben we sowieso al een opgelegde discipline nodig om onze praktijk te ontwikkelen. We moeten mentale rust creëren en onze eigen agenda organiseren en onszelf beschermen tegen inkomende impulsen. Het wegvallen van het lesgeven en het sociale leven reduceert mijn agenda en dat betekent tijd gewonnen. Internet heeft de communicatiestroom verhoogt en verstoort het werkritme. Ik voel geen drang om me via sociale media te legitimeren. Het is een typisch menselijke reflex om dat tijdens een crisis te doen. We vragen ons af wat belangrijk is. Wanneer besta ik? Besta je omdat je produceert of omdat je leuke gedachten hebt? Ik vind het een compliment als mijn werk centraal staat terwijl lifestyle heel dominant is geworden in de kunstwereld. Het is een goede oefening om te durven stilstaan en niet zichtbaar te zijn.”

RESETTEN “Mijn praktijk laat de dagelijkse realiteit binnensijpelen, maar we zullen pas veel later kunnen zien wat de invloed van deze situatie zal zijn”, stelt Arpaïs Du Bois (°1973). “Er zijn onvermijdelijke keuzes bij de weg die we willen ingaan. Voor deze crisis kunnen ze de maatschappij lamleggen. Gaan we dit achteraf snel vergeten en belanden we meteen weer in de tredmolen? Nu biedt zich een kans om zaken anders aan te pakken. Wat heeft onze planeet nodig? Er zijn ernstigere rampen, zoals het klimaat, die ook op ons af dreigen te komen en waar de consequenties veel groter kunnen zijn. We zouden veiligheden kunnen bevragen. Waarin gaan we investeren en welke modellen gaan we

bewaren? Het zou een moment van hertekening kunnen zijn. Kan er uit deze situatie iets goeds voortkomen? Durven we op de resetknop drukken, alles openleggen en herbekijken? De kunstensector kan een lichtpunt zijn waaraan anderen zich kunnen spiegelen om opener te staan en risico's te durven nemen. Onze drive om werk te maken, stopt niet, dus kunstenaars blijven tegen wil en dank oplossingen zoeken. Het is een sector die altijd al heeft moeten vechten om te kunnen overleven. Door zaken te herbekijken, kunnen we andere sectoren motiveren dat het anders kan. Ik hoop op veranderingen, hoe klein ze ook zijn. Wat moet er ons overkomen om die klik te maken?”

—
INDRA DEVRIENDT

William Ludwig Lutgens, *Nude on Couch*, 2020, olieverf, kleurpotlood en beenderlijm op Japans Mulberry papier, op doek gemarouffleerd, 61,5 x 91,1 cm